

Προγραμματισμός συστημάτων κοινόχρηστης μνήμης (II)

OpenMP

ΜΥΕΟ23

Παράλληλα
Συστήματα &
Προγραμματισμός

Shared address space / shared variables

- Τι χρειάζεται κανείς για να προγραμματίσει σε αυτό το μοντέλο:
  - Οντότητες εκτέλεσης (νήματα, διεργασίες)
    - Δημιουργία, διαχείριση
    - **Όχι άμεση έννοια στο OpenMP**
  - Κοινές μεταβλητές μεταξύ των οντοτήτων
    - Ορισμός μεταβλητών (τι είναι κοινό και πως ορίζεται)
    - Τις διαβάζουν και τις τροποποιούν όλες οι διεργασίες
    - **Οι καθολικές μεταβλητές (και όχι μόνο) στο OpenMP**
  - Αμοιβαίος αποκλεισμός
    - Π.χ. κλειδαριές
    - **Κλειδαριές και στο OpenMP**
  - Συγχρονισμός
    - Π.χ. κλήσεις φραγής (barrier calls)
    - **Κλήσεις φραγής, άμεσες και έμμεσες**

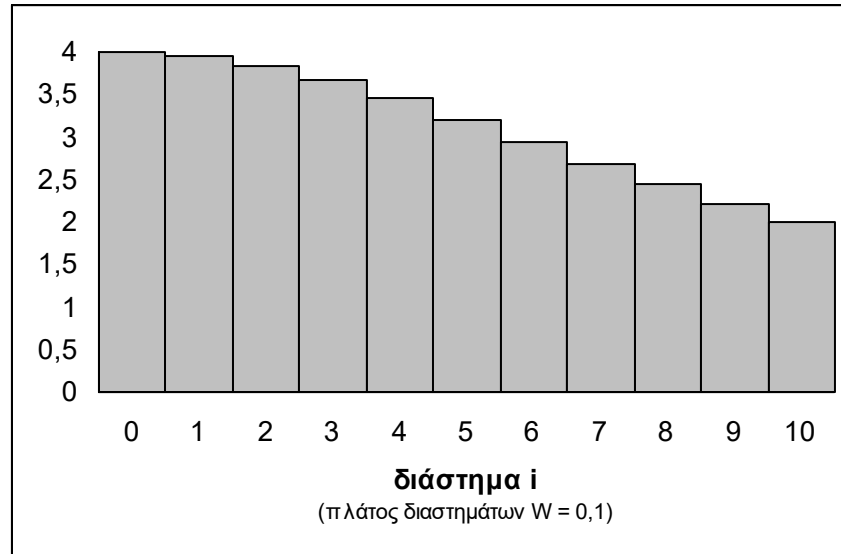
Γιατί OpenMP;

- Απλό!
- «Αυξητικό» (δηλαδή απλά προσθέτεις λίγο-λίγο παραλληλισμό στο υπάρχον σειριακό πρόγραμμα)
  - Όχι πάντα τόσο απλό, βέβαια!
- Υποστηρίζεται σχεδόν παντού πλέον, ιδιαίτερα δημοφιλές
- Πρόσφατα (v4.0, v4.5) η εμβέλειά του επεκτείνεται και στις επιπλέον συσκευές / *devices* ενός συστήματος (συνεπεξεργαστές, επιταχυντές, GPUs, κλπ)

Υπολογισμός του
 $\pi = 3,14\dots$

- Αριθμητική ολοκλήρωση

$$\pi = \int_0^1 \frac{4}{1+x^2}$$

$$\approx \sum_{i=0}^{N-1} \frac{4W}{1 + [(i + \frac{1}{2})W]^2}$$

```
#define N 1000000
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main() {
    int i;
    for (i = 0; i < N; i++)
        pi += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```

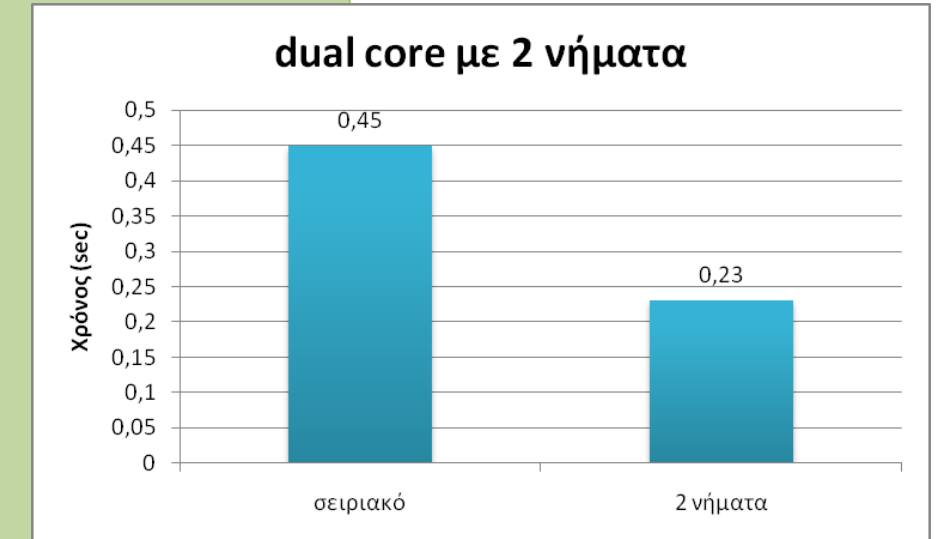
Με νήματα, βελτιστοποιημένο

```
#define NPROCS 2          /* dual core */
#define N 10000000      /* Για ακρίβεια (ίδια με σειριακό) */
#define WORK N/NPROCS
double pi = 0.0, W = 1.0/N;
pthread_mutex_t lock = PTHREAD_MUTEX_INITIALIZER;

void *thrfunc(void *iter) {
    int    i, me = (int) iter;
    double mysum = 0.0;
    for (i = me*WORK; i < (me+1)*WORK; i++)
        mysum += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
    pthread_mutex_lock(&lock);
    pi += mysum;
    pthread_mutex_unlock(&lock);
}

int main() {
    int i;
    pthread_t tids[NPROCS];

    for (i = 0; i < NPROCS; i++) /* νήματα = # επεξεργατών */
        pthread_create(&tids[i], NULL, thrfunc, (void *) i);
    for (i = 0; i < NPROCS; i++)
        pthread_join(tids[i], NULL);
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```


Με OpenMP

```
#define N 1000000
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main() {
    int i;
    for (i = 0; i < N; i++)
        pi += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```

```
#include <omp.h>
#define N 1000000α
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main () {
    int i;
    #pragma omp parallel for reduction(+:pi)
    for (i=0; i < N; i++)
        pi += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```

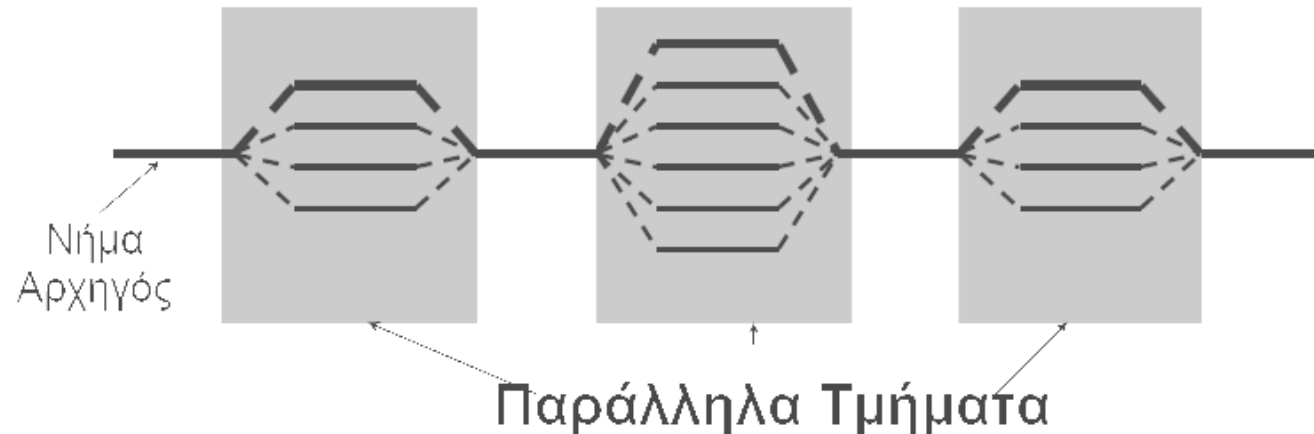

Εισαγωγή στο OpenMP

- OpenMP: API για τη συγγραφή πολυνηματικών εφαρμογών
  - Σύνολο **οδηγιών** προς τον μεταγλωττιστή και **συναρτήσεων** βιβλιοθήκης, διαθέσιμο στον προγραμματιστή παράλληλων συστημάτων
  - Διευκολύνει τη συγγραφή πολυνηματικών προγραμμάτων σε Fortran, C και C++, **χωρίς να τροποποιεί** τη βασική γλώσσα
  - Πρότυπο που συγκεντρώνει την εμπειρία αρκετών χρόνων σε προγραμματισμό πολυεπεξεργαστικών συστημάτων
- Εδώ και > 15 χρόνια υποστήριξη από μεγάλες εταιρείες / οργανισμούς:
  - Intel, SUN/ORACLE, IBM, HP, SGI, ...
  - GNU GCC >= 4.2
- Επίσης, ερευνητικοί compilers:
  - Omni (Ιαπωνία), NANOS/Mercurium (Ισπανία)
  - OpenUH (ΗΠΑ), OMPi (Ελλάδα - Uoi)

Προγραμματιστικό μοντέλο

- Παραλληλισμός τύπου Fork-Join:
  - Το νήμα-αρχηγός δημιουργεί ομάδα νημάτων σύμφωνα με τις ανάγκες.
  - Σε κάθε περιοχή του κώδικα που χρειάζεται:
    1. Δημιουργεί νήματα
    2. Συμμετέχει στους υπολογισμούς
    3. Περιμένει τον τερματισμό όλων των νημάτων της ομάδας
  - Ο παραλληλισμός προστίθεται βαθμιαία
    - Το ακολουθιακό πρόγραμμα εξελίσσεται σε παράλληλο πρόγραμμα

Τυπική χρήση

- Σημαντικός στόχος του OpenMP αποτελεί η εύκολη παραλληλοποίηση βρόχων επανάληψης:
  - Βρες τα πιο χρονοβόρα loops.
  - Μοίρασε τις επαναλήψεις μεταξύ νημάτων.

Διαίρεση loop μεταξύ πολλαπλών νημάτων

```
int main() {
    double Res[1000];

    for (int i=0;i<1000;i++) {
        do_huge_comp(Res[i]);
    }
    ...
}
```

Ακολουθιακό πρόγραμμα

```
int main() {
    double Res[1000];
    #pragma omp parallel for
    for (int i=0;i<1000;i++) {
        do_huge_comp(Res[i]);
    }
    ...
}
```

Παράλληλο πρόγραμμα

Σύνταξη οδηγιών

- Οι περισσότερες «εντολές» OpenMP είναι **directives** (οδηγίες) προς τον compiler.
- Για την C και C++, δίνονται ως **pragmas** και έχουν τη μορφή:
`#pragma omp construct [clause [clause]...]`
- Για τη Fortran, τα directives έχουν μία από τις ακόλουθες μορφές **σχολίων**:
`C$OMP construct [clause [clause]...]`
`!$OMP construct [clause [clause]...]`
`*$OMP construct [clause [clause]...]`
- Αφού οι οδηγίες είναι pragmas ή σχόλια:
  - ένα πρόγραμμα OpenMP μπορεί να μεταγλωττιστεί από compilers που δεν υποστηρίζουν OpenMP
  - οι τελευταίοι απλά αγνοούν τα directives
  - Προκύπτει «νόμιμο», σειριακό πρόγραμμα

Παράλληλα τμήματα

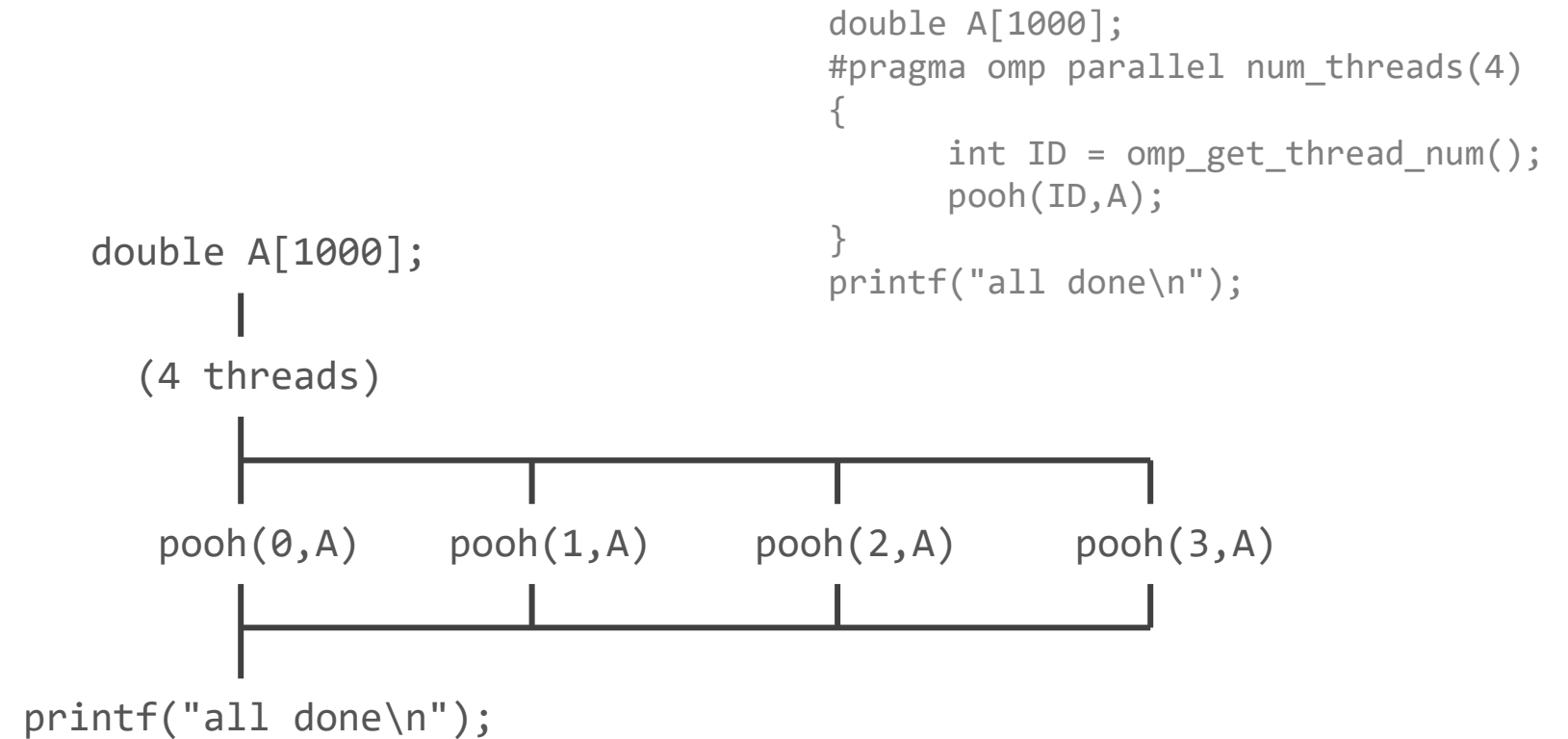
- Νήματα δημιουργούνται στο OpenMP (στη C/C++) με την οδηγία `omp parallel`
- Για παράδειγμα, για να δημιουργηθεί ένα παράλληλο τμήμα με 4 νήματα:

```
double A[1000];  
#pragma omp parallel num_threads(4)  
{  
    int ID = omp_get_thread_num();  
    pooh(ID,A);  
}
```

- Κάθε νήμα εκτελεί για λογαριασμό του τον κώδικα μέσα στο δομημένο block του παράλληλου τμήματος
- Κάθε νήμα καλεί την `pooh(ID)` για $ID = 0$ έως 3

Παράλληλα τμήματα

- Κάθε νήμα εκτελεί για λογαριασμό του τον ίδιο κώδικα
- Ένα μοναδικό αντίγραφο του A μοιράζεται (κοινόχρηστο) μεταξύ των νημάτων
- Η εκτέλεση συνεχίζεται μόνο όταν έχουν τελειώσει όλα τα νήματα (barrier)

Μερικές πρώτες λεπτομέρειες

- Πλήθος νημάτων: «ευέλικτο» (“*dynamic*” – είναι το *default*)
  - Ο αριθμός των νημάτων που χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση παράλληλων τμημάτων μπορεί να διαφέρει μεταξύ διαφορετικών τμημάτων
  - Ο ορισμός του αριθμού των νημάτων (`omp_set_num_threads()`) αφορά στον *μέγιστο* αριθμό νημάτων και ενδεχομένως η εκτέλεση να γίνει με λιγότερα νήματα
- Πλήθος νημάτων: προκαθορισμένο (“*non-dynamic*”)
  - Ο αριθμός των νημάτων είναι ακριβώς αυτός που καθορίζεται από τον προγραμματιστή (δεν επιτρέπεται στον μεταφραστή να «παίξει»)
- Το OpenMP υποστηρίζει εμφωλευμένα παράλληλα τμήματα, όμως...
  - Ένας compiler ενδεχομένως να επιλέξει να εκτελέσει σειριακά όλα τα επίπεδα μετά το 10

Οδηγίες διαμοίρασης έργου (workshare directives)

- Ακολουθιακός κώδικας

```
for(i=0;i<N;i++) { a[i] = a[i] + b[i]; }
```

- Παραλληλοποιημένος με OpenMP, τμηματική δρομολόγηση:

```
#pragma omp parallel
{
    int id, i, Nthrds, istart, iend;
    id = omp_get_thread_num();
    Nthrds = omp_get_num_threads();

    istart = id * N / Nthrds;    /* Οι επαναλήψεις που μου αντιστοιχούν */
    iend = (id+1) * N / Nthrds;
    for(i=istart;i<iend;i++) { a[i] = a[i] + b[i];}
}
```

- Αντί αυτού, το OpenMP έχει κάτι πιο εύκολο:

```
#pragma omp parallel
{
    #pragma omp for schedule(static)
    for(i=0;i<N;i++) { a[i] = a[i] + b[i]; }
}
```


Οδηγίες διαμοίρασης έργου: for

- Το `omp for` κατανέμει τις επαναλήψεις ενός loop μεταξύ των νημάτων μιας ομάδας. Υποχρεωτικά ακολουθεί βρόχος for.

```
#pragma omp parallel
{
    ...
    #pragma omp for
    for (i=0;i<N;i++) {
        NEAT_STUFF(i);
    }
    ...
}
```

- *Ο προγραμματιστής εγγυάται ότι οι επαναλήψεις είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους! Το OpenMP δεν κάνει κάποιον έλεγχο...*
- Εξ' ορισμού υπονοείται *barrier* στο τέλος του `omp for`
- Για να αφαιρεθεί το *barrier* χρησιμοποιούμε την φράση `nowait` στην οδηγία `omp for`.

Οδηγίες διαμοίρασης έργου: sections

- Η δομή διαμοίρασης έργου **omp sections** αναθέτει ένα διαφορετικό δομημένο block σε κάθε νήμα της ομάδας

```
#pragma omp parallel
{
    ...
    #pragma omp sections
    {
        #pragma omp section
        x_calculation();
        #pragma omp section
        y_calculation();
        #pragma omp section
        z_calculation();
    }
    ...
}
```

- Εξ' ορισμού υπονοείται *barrier* στο τέλος του `omp sections`
- Για να αφαιρεθεί το `barrier` χρησιμοποιούμε την φράση **nowait**

Οδηγίες «διαμοίρασης» έργου: `single`

- Η οδηγία διαμοίρασης έργου `omp single` αναθέτει τον κώδικα που ακολουθεί σε ένα και μοναδικό νήμα της ομάδας

```
#pragma omp parallel
{
    ...
    #pragma omp single
    {
        calc();
    }
    ...
}
```

- Οποιοδήποτε από τα νήμα συναντήσει το `single`, μπορεί να το εκτελέσει – ενώ τα υπόλοιπα όχι.
- Εξ’ ορισμού υπονοείται `barrier` στο τέλος του `omp single`
- Για να αφαιρεθεί το `barrier` χρησιμοποιούμε τη φράση “`nowait`”

Συνδυασμοί οδηγιών (combined directives)

- Για διευκόλυνση, χρήση ενός pragma αντί δύο.
- Συνδυάζεται η οδηγία omp parallel με δομές διαμοίρασης έργου omp for ή omp sections.
- Παράδειγμα:

```
#pragma omp parallel for
    for (i=0;i<N;i++) {
        NEAT_STUFF(i);
    }
```

- Δεν υπάρχει “parallel single” (δεν έχει και νόημα)

Υπολογισμός του π (μέχρι τώρα)

```
#define N 1000000
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main() {
    int i;
    for (i = 0; i < N; i++)
        pi += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```

```
#define N 1000000
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main () {
    #pragma omp parallel
    {
        int i, mysum = 0.0;
        #pragma omp for
        for (i=0; i < N; i++)
            mysum += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
        #pragma omp critical
        pi += mysum;
    }
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```


Περιβάλλον δεδομένων (I)

- Οι global μεταβλητές είναι κοινόχρηστες μεταξύ των νημάτων
- Όμως δεν είναι τα πάντα κοινά...
  - Οι μεταβλητές στη στοίβα του κάθε νήματος είναι ιδιωτικές
  - Οι μεταβλητές που ορίζονται μέσα σε ένα δομημένο block εντολών είναι ιδιωτικές.
- Το OpenMP επιτρέπει την αλλαγή των *χαρακτηριστικών κοινοχρησίας* (sharing attributes) των μεταβλητών

Περιβάλλον δεδομένων (II)

- Τα χαρακτηριστικά κοινοχρησίας των μεταβλητών καθορίζονται είτε *έμμεσα* (implicitly) είτε *άμεσα* (explicitly)
- Έμμεσα καθορίζονται ανάλογα με το πώς ορίζονται / χρησιμοποιούνται.
- Για παράδειγμα, στις παράλληλες περιοχές:
  - όποια μεταβλητή είναι ορισμένη **πριν** από μία παράλληλη περιοχή και χρησιμοποιείται μέσα σε αυτήν, θεωρείται αυτόματα ως κοινόχρηστη μεταξύ των νημάτων της ομάδας, **ακόμα και αν δεν είναι *global***.
- Ο προγραμματιστής μπορεί, όμως, να παρέμβει και να καθορίσει άμεσα την κοινοχρησία των μεταβλητών με ειδικές φράσεις (*clauses*).

Φράσεις καθορισμού χαρακτηριστικών κοινοχρησίας (I)

- Ο προγραμματιστής μπορεί να καθορίσει ρητά τα χαρακτηριστικά αποθήκευσης των μεταβλητών χρησιμοποιώντας μία από τις ακόλουθες φράσεις
  - `shared(<μεταβλητές>)`
  - `private(<μεταβλητές>)`
  - `firstprivate(<μεταβλητές>)`
- Η τιμή μιας ιδιωτικής μεταβλητής εντός μίας περιοχής διαμοίρασης έργου μπορεί να «μεταδοθεί» εκτός της περιοχής με την:
  - `lastprivate(<μεταβλητές>)`
- Η default συμπεριφορά μπορεί να μεταβληθεί με τη:
  - `default(private | shared | none)`
- Όλες οι εντολές δεδομένων εφαρμόζονται σε παράλληλα τμήματα και δομές διαμοίρασης έργου εκτός της `shared()`, η οποία εφαρμόζεται μόνο σε παράλληλα τμήματα.
- Όλες οι παραπάνω εντολές έχουν ισχύ στο “lexical extent” της εντολής OpenMP (δηλαδή ανάμεσα από τα άγκιστρα που καθορίζουν το block).

Φράσεις καθορισμού χαρακτηριστικών κοινοχρησίας (II)

shared(x,y)

- Οι μεταβλητές x, y θα είναι κοινόχρηστες στην παράλληλη περιοχή που ακολουθεί.

private(x,y)

- Οι μεταβλητές x, y θα είναι ιδιωτικές για κάθε νήμα στην περιοχή που ακολουθεί.

firstprivate(x,y)

- Οι μεταβλητές x, y θα είναι ιδιωτικές για κάθε νήμα στην περιοχή που ακολουθεί, αλλά θα αρχικοποιηθούν με την τιμή που έχει η αντίστοιχη αρχική (original) μεταβλητή.

lastprivate(x,y)

- Οι μεταβλητές x, y θα είναι ιδιωτικές για κάθε νήμα στην περιοχή που ακολουθεί, *η οποία είναι υποχρεωτικά omp for ή omp sections*. Στο τέλος της περιοχής, η αντίστοιχη αρχική (original) μεταβλητή θα τροποποιηθεί από το νήμα που θα εκτελέσει την τελευταία επανάληψη του loop (omp for) ή το τελευταίο section (omp sections).

threadprivate(x,y)

- Δεν είναι φράση, αλλά αυτόνομη *οδηγία* που τοποθετείται κοντά στο σημείο που δηλώνονται οι μεταβλητές.
- Οι μεταβλητές x, y θα είναι ιδιωτικές σε κάθε νήμα που θα δημιουργηθεί (ορίζεται μόνο μία φορά, στο σημείο που γίνεται η δήλωση των global μεταβλητών x και y).

Παράδειγμα φράσεων δεδομένων

- Παράδειγμα με χρήση των `private()` και `firstprivate()` – έστω 2 νήματα

```
int A, B, C;
A = B = C = 1;
#pragma omp parallel shared(A) private(B) firstprivate(C) num_threads(2)
{
    #pragma omp single
    {
        A++;
    }
    B++; C++;
    printf("%d, %d, %d", A,B,C);
}
printf("%d, %d, %d", A,B,C);
```

- Τι θα τυπωθεί μέσα στο παράλληλο τμήμα;
  - Το κάθε νήμα θα τύπωνε: **2, <τυχαία τιμή>, 2**
- Τι θα τυπωθεί μετά το παράλληλο τμήμα?
  - **2,1,1**

Αν είχαμε

```
#pragma omp single nowait
```

τι θα τυπωνόταν;

Φράση default

- Κανονικά, όλες οι μεταβλητές πρέπει να προσδιοριστούν μέσα από κάποια φράση (`shared`, `private`, `firstprivate` κλπ) προκειμένου να καταλάβει ο μεταφραστής πώς να τις χειριστεί
- Το OpenMP επιτρέπει να ΜΗΝ προσδιοριστούν (έμμεσος καθορισμός χαρακτηριστικών κοινοχρησίας).
  - Όλες αυτές οι μεταβλητές θεωρούνται *shared*
- Μπορεί να αλλάξει ο έμμεσος καθορισμός με τη φράση `default()`.
  - `default(shared)`: όσες δεν ορίζονται ρητά, θεωρούνται `shared`.
  - `default(private)`: όσες δεν ορίζονται ρητά, θεωρούνται `private`.
  - `default(none)`: όσες δεν ορίζονται ρητά, προκαλούν συντακτικό λάθος κατά τη μετάφραση – αναγκάζει τον προγραμματιστή να ορίσει ρητά τα πάντα.

Παράδειγμα

Είναι σωστός ο υπολογισμός του π ;

```
#define N 1000000
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main () {
    int i, mysum = 0.0;

    #pragma omp parallel
    {
        #pragma omp for
        for (i=0; i < N; i++)
            mysum += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
        #pragma omp critical
        pi += mysum;
    }
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```

Σωστές επιλογές:

```
int main () {
    int i, mysum = 0.0;

    #pragma omp parallel private(i)\
        firstprivate(mysum)
    {
```

```
int main () {
    #pragma omp parallel shared(W,pi)
    {
        int i, mysum = 0.0;
```

Οδηγία threadprivate

- Μετατρέπει τα κοινόχρηστα global δεδομένα σε ιδιωτικά για κάθε νήμα
  - C: File scope και static variables
- Διαφορετική συμπεριφορά από το private()
  - Με το private() οι global μεταβλητές αποκρύπτονται.
  - Το threadprivate() διατηρεί το global scope σε κάθε νήμα
- Οι μεταβλητές threadprivate() μπορούν να αρχικοποιηθούν χρησιμοποιώντας τη φράση copyin().

Φράση δεδομένων reduction

- Επηρεάζει στην ουσία τον τρόπο «διαμοίρασης» των μεταβλητών:
`reduction(op : list)`
- Οι μεταβλητές στο “list” πρέπει να είναι shared στο παράλληλο τμήμα που βρισκόμαστε.
- Εντός μια δομής parallel ή διαμοίρασης εργασίας:
  - Δημιουργείται ιδιωτικό αντίγραφο κάθε μεταβλητής της λίστας και αρχικοποιείται (ανάλογα με την πράξη “op” π.χ. ο για “+”)
  - Τα ιδιωτικά αντίγραφα συνδυάζονται και δίνουν την τελική τιμή στην αντίστοιχη (κοινόχρηστη) αρχική μεταβλητή στο τέλος της δομής.
  - Τύποι πράξης (op):
    - +, -, *, /, &&, ||, &, |, ^, min, max

Υπολογισμός του π

```
#define N 1000000
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main() {
    int i;

    for (i = 0; i < N; i++)
        pi += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```

```
#define N 1000000
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main () {
    #pragma omp parallel reduction(+: pi)
    {
        int i;
        #pragma omp for
        for (i=0; i < N; i++)
            pi += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
    }
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```

```
#define N 1000000
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main () {
    #pragma omp parallel
    {
        int i, mysum = 0.0;
        #pragma omp for
        for (i=0; i < N; i++)
            mysum += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
        #pragma omp critical
        pi += mysum;
    }
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```

Υπολογισμός του π

```
#define N 1000000
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main() {
    int i;

    for (i = 0; i < N; i++)
        pi += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```

```
#define N 1000000
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main () {
    int i;
    #pragma omp parallel for private(i) reduction(+:pi)
    for (i=0; i < N; i++)
        pi += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```

```
#define N 1000000
double pi = 0.0, W = 1.0/N;

int main () {
    #pragma omp parallel
    {
        int i, mysum = 0.0;
        #pragma omp for
        for (i=0; i < N; i++)
            mysum += 4*W / (1 + (i+0.5)*(i+0.5)*W*W);
        #pragma omp critical
        pi += mysum;
    }
    printf("pi = %.10lf\n", pi);
    return 0;
}
```

Εξισορρόπηση φόρτου

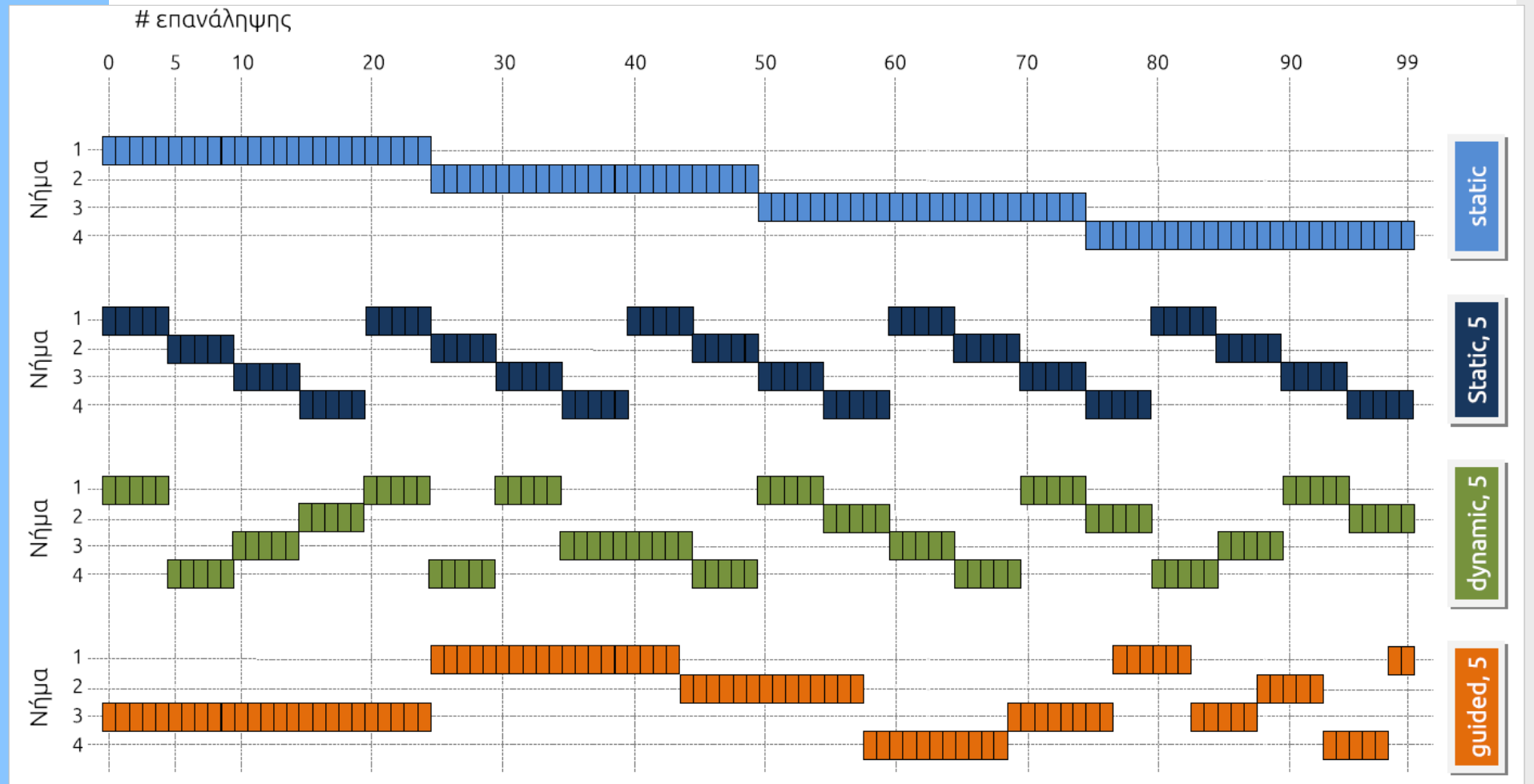
- Αποτελεί βασικό παράγοντα απόδοσης
- Για συνηθισμένες λειτουργίες, π.χ. πρόσθεση διανυσμάτων, η εξισορρόπηση εργασίας δεν αποτελείται ζήτημα
- Για λιγότερο ομαλές λειτουργίες πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην διαμοίραση της εργασίας μεταξύ των νημάτων
- Παράδειγμα μη ομαλών (irregular) λειτουργιών:
  - Πολλαπλασιασμός αραιών πινάκων
  - Παράλληλες αναζητήσεις σε μία διασυνδεδεμένη λίστα
- Για τέτοιες περιπτώσεις, η δομή διαμοίραση for χρησιμοποιείται με την οδηγία schedule που καθορίζει διάφορους αλγορίθμους δρομολόγησης των επαναλήψεων

Οδηγία schedule

- Χρήση
  - `schedule ( static | dynamic | guided [, chunk] )`
  - `schedule (runtime)`
- `static [,chunk]`
  - Διαμοιράζει τις επαναλήψεις, που έχουν χωριστεί σε τμήματα μεγέθους "chunk", μεταξύ των νημάτων με κυκλικό τρόπο
  - Αν δεν ορίζεται το "chunk", αυτό ορίζεται κατά προσέγγιση ίσο με N/P και κάθε νήμα εκτελεί ένα τμήμα επαναλήψεων
- `dynamic [,chunk]`
  - Διαχωρίζει τις επαναλήψεις σε τμήματα μεγέθους "chunk"
  - Κάθε νήμα μόλις τελειώσει ένα τμήμα, παίρνει δυναμικά το επόμενο
  - **Καμία σχέση με το "ευέλικτο (dynamic) mode" που αφορά στο πλήθος νημάτων**
- `guided [,chunk]`
  - Παρόμοια με `dynamic`, αλλά το μέγεθος του τμήματος μειώνεται εκθετικά
  - σε κάθε βήμα το μέγεθος του τμήματος είναι *ανάλογο* του ($\# \text{ unassigned iterations} / \# \text{ threads}$), αλλά όχι λιγότερο από `chunk`.
- `runtime`
  - Ο αλγόριθμος δρομολόγησης καθορίζεται κατά τον χρόνο εκτέλεσης ελέγχοντας τη μεταβλητή περιβάλλοντος `OMP_SCHEDULE`

Παράδειγμα

Αμοιβαίος αποκλεισμός και συγχρονισμός

- Το OpenMP ορίζει τις ακόλουθες οδηγίες:
  - `atomic`
    - Για ατομική (αδιαίρετη) πράξη σε μία μεταβλητή (π.χ. αύξηση)
  - `critical`
    - Για ορισμό κρίσιμων περιοχών
  - `barrier`
    - Για συγχρονισμό νημάτων
  - `flush`
    - Για συνέπεια μνήμης (το μοντέλο του OpenMP υποθέτει εξαιρετικά χαλαρή συνέπεια)

Συγχρονισμός – flush

- Η εντολή `flush` δηλώνει ένα σημείο στο οποίο το νήμα επιχειρεί να δημιουργήσει συνεπή εικόνα της μνήμης.
  - Όλες οι πράξεις μνήμης (αναγνώσεις και εγγραφές) που ορίζονται *πριν* από αυτό το σημείο πρέπει να ολοκληρωθούν.
  - Όλες οι πράξεις μνήμης (αναγνώσεις και εγγραφές) που ορίζονται *μετά* από αυτό το σημείο πρέπει να εκτελεστούν *μετά* το `flush`
  - Οι μεταβλητές σε registers ή write buffers πρέπει να εγγραφούν στη μνήμη
- Τα ορίσματα του `flush` είναι τα ονόματα των μεταβλητών που θα πρέπει να γίνουν `flush`. Αν δεν υπάρχουν ορίσματα όλες οι ορατές στο νήμα μεταβλητές γίνονται `flush`.
- Πρόκειται για `memory fence` που επιβάλλει συνέπεια μνήμης

Υπονοούμενος συγχρονισμός

- **Barrier υπονοείται** αμέσως μετά το τέλος των παρακάτω οδηγιών:
  - `parallel`
  - `for` (εκτός αν είχε δοθεί η φράση `nowait`)
  - `sections` (εκτός αν είχε δοθεί η φράση `nowait`)
  - `single` (εκτός αν είχε δοθεί η φράση `nowait`)
- **Flush υπονοείται** αμέσως μετά το τέλος των παρακάτω οδηγιών:
  - `parallel`
  - `for`
  - `sections`
  - `single`
  - `critical`
  - `barrier`
  - `ordered`

Συναρτήσεις βιβλιοθήκης

- Συναρτήσεις locks
  - `omp_init_lock()`, `omp_set_lock()`, `omp_unset_lock()`,
`omp_test_lock()`
- Συναρτήσεις περιβάλλοντος χρόνου εκτέλεσης:
  - Αλλαγή/Έλεγχος του αριθμού των νημάτων
    - `omp_get_num_threads()`, `omp_get_thread_num()`,
`omp_set_num_threads()`
  - Χρονομέτρηση (επιστρέφει δευτερόλεπτα σε double)
    - `omp_get_wtime()`
  - Έλεγχος εκτέλεσης σε παράλληλο τμήμα
    - `omp_in_parallel()`
  - Αριθμός επεξεργαστών στο σύστημα
    - `omp_num_procs()`
  - Ενεργοποίηση/απενεργοποίηση εμφωλευμένου παραλληλισμού και ευέλικτου (dynamic mode) πλήθους νημάτων
    - `omp_set_nested()`, `omp_set_dynamic()`,
`omp_get_nested()`, `omp_get_dynamic()`

Συναρτήσεις βιβλιοθήκης

- Για να καθοριστεί ο αριθμός των νημάτων που εκτελούν ένα πρόγραμμα αρχικά απενεργοποιείται το ευέλικτο πλήθος νημάτων και κατόπιν καθορίζεται ο ακριβής αριθμός τους.

```
#include <omp.h>
int main()
{
    omp_set_dynamic(0); /* nothing to do with the dynamic schedule! */
    omp_set_num_threads(4);
    #pragma omp parallel
    {
        int id=omp_get_thread_num();
        do_lots_of_stuff(id);
    }
    return 0;
}
```

Μεταβλητές περιβάλλοντος

- Πολλές μεταβλητές περιβάλλοντος (environmental variables) ώστε να καθοριστούν από το τερματικό διάφορες παράμετροι λειτουργίας, *πριν την εκτέλεση ενός ήδη μεταφρασμένου προγράμματος*
  - OMP_NUM_THREADS
  - OMP_SCHEDULE
  - OMP_STACKSIZE
  - OMP_THREAD_LIMIT
  - OMP_PROC_BIND
  - OMP_DISPLAY_ENV
  - ...

Χρήση

- Κώδικας OpenMP

```
#include <omp.h>
#include <stdio.h>
int main() {
    #pragma omp parallel
    {
        printf("Hello world from thread %d of %d\n",
            omp_get_thread_num(), omp_get_num_threads());
    }
    return 0;
}
```

- Παραγωγή εκτελέσιμου αρχείου για OMPi, GNU GCC 4.2, Intel Compiler)

```
$ ompicc -o hello hello.c
$ gcc -fopenmp -o hello hello.c
$ icc -openmp -o hello hello.c
```

Χρήση

- Εκτέλεση

```
$ export OMP_NUM_THREADS=4
```

```
$ ./hello
```

```
Hello world from thread 0 of 4
```

```
Hello world from thread 2 of 4
```

```
Hello world from thread 1 of 4
```

```
Hello world from thread 3 of 4
```

```
$ export OMP_NUM_THREADS=1
```

```
$ ./hello
```

```
Hello world from thread 0 of 1
```

Παράδειγμα 1 (τι θα τυπώσει;)

```
#include <stdio.h>
#include <omp.h>

int main()
{
    int x = 2;
    #pragma omp parallel num_threads(2) shared(x)
    {
        if (omp_get_thread_num() == 0) {
            x = 5;
        } else {
            printf("1: Thread# %d: x = %d\n", omp_get_thread_num(), x );
        }

        #pragma omp barrier

        if (omp_get_thread_num() == 0) {
            printf("2: Thread# %d: x = %d\n", omp_get_thread_num(), x );
        } else {
            printf("3: Thread# %d: x = %d\n", omp_get_thread_num(), x );
        }
    }
    return 0;
}
```

Παράδειγμα 2

```
#include <omp.h>

int main()
{
    omp_set_dynamic(1);
    #pragma omp parallel num_threads(10)
    {
        /* do work here - at most 10 threads */
    }
    return 0;
}
```

Παράδειγμα 3

```
void work(int i, int j) {}

void good_nesting(int n)
{
    int i, j;
    #pragma omp parallel default(shared)
    {
        #pragma omp for
        for (i=0; i<n; i++) {
            #pragma omp parallel shared(i, n)
            {
                #pragma omp for
                for (j=0; j < n; j++)
                    work(i, j);
            }
        }
    }
}
```

Πίνακας επί πίνακα (4 CPUs)

```
for (i = 0; i < N; i++)
{
    for (j = 0; j < N; j++)
        for (k = sum = 0; k < N; k++)
            sum += A[i][k]*B[k][j];
    C[i][j] = sum;
}
```

ΧΡΟΝΟΣ: 130msec

```
#pragma omp parallel for
for (i = 0; i < N; i++)
{
    for (j = 0; j < N; j++)
        for (k = sum = 0; k < N; k++)
            sum += A[i][k]*B[k][j];
    C[i][j] = sum;
}
```

ΧΡΟΝΟΣ: 700msec

(λάθος στην κοινοχρησία μεταβλητών)

```
#pragma omp parallel for private(j,k,sum)
for (i = 0; i < N; i++)
{
    for (j = 0; j < N; j++)
        for (k = sum = 0; k < N; k++)
            sum += A[i][k]*B[k][j];
    C[i][j] = sum;
}
```

ΧΡΟΝΟΣ: 40msec

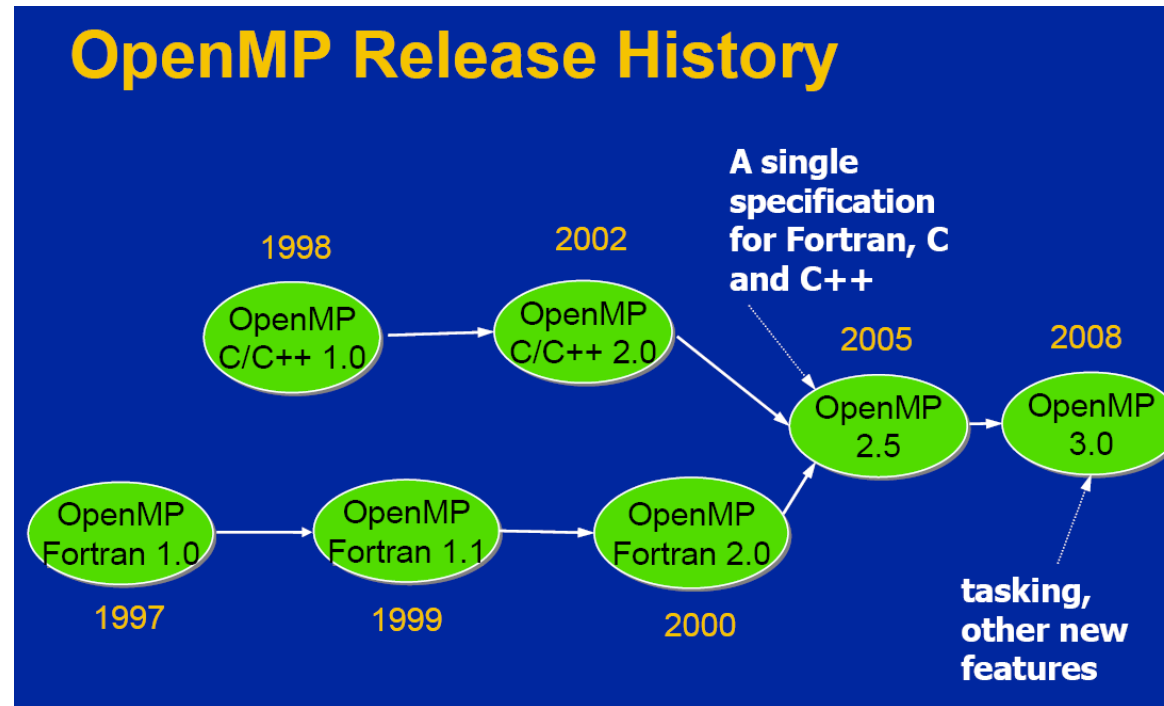

MYE023
MYE023
MYE023

OpenMP tasks

OpenMP 3.0

- Στο OpenMP 3.0 ξεκαθάρισαν κάποιες λεπτομέρειες, προστέθηκαν κάποιες νέες συναρτήσεις που μπορούν να κληθούν από τα προγράμματα (π.χ. εύρεση του nesting level).
- Το βασικότερο όμως ήταν η προσθήκη των *tasks*.

OpenMP tasks

- Γενική ιδέα:
  - «ορισμός» μιας δουλειάς που πρέπει να γίνει από κάποιο thread, κάποια στιγμή (και όχι οπωσδήποτε άμεσα από το νήμα που την όρισε)
- Βολεύει πολύ στην παραλληλοποίηση αρκετών εφαρμογών
- Επίσης με αυτό τον τρόπο μπορεί σε αρκετές περιπτώσεις να αποφευχθεί η χρήση εμφωλευμένων παράλληλων περιοχών που δεν τις χειρίζονται καλά οι περισσότεροι compilers...

Απλή εφαρμογή:
παραλληλοποίηση
λειτουργιών σε
συνδεδεμένη λίστα

```
.....  
while(my_pointer) {  
  
    (void) do_independent_work (my_pointer);  
  
    my_pointer = my_pointer->next ;  
} // End of while loop  
  
.....
```

- Πώς παραλληλοποιείται στο OpenMP 2.5?
  - Πρώτα ένα πέρασμα για να βρεθεί το πλήθος των επαναλήψεων
  - Στην συνέχεια **#pragma omp parallel for**
  - Θα πρέπει να φυλάμε επίσης έναν πίνακα με όλους τους pointers

Με tasks

```
my_pointer = listhead;
#pragma omp parallel
{
    #pragma omp single nowait
    {
        while(my_pointer) {
            #pragma omp task firstprivate(my_pointer)
            {
                (void) do_independent_work (my_pointer);
            }
            my_pointer = my_pointer->next ;
        }
    } // End of single - no implied barrier (nowait)
} // End of parallel region - implied barrier
```

OpenMP Task is specified
here
(executed in parallel)

OpenMP tasks

- Ένα task έχει:
  - Κώδικα που πρέπει να εκτελεστεί:

```
#pragma omp task
{
  κώδικας
}
```
  - Μεταβλητές πάνω στις οποίες θα δουλέψει
    - Αφού θα εκτελεστεί πιθανώς αργότερα, θα πρέπει να «κουβαλάει» μαζί του και τις τιμές των μεταβλητών που υπήρχαν κατά τον ορισμό του
  - Ένα καθορισμένο νήμα
    - Που θα το εκτελέσει τον κώδικα
    - Όχι όμως πάντα προ-καθορισμένο.

OpenMP tasks

- Δύο φάσεις: (α) ορισμός/πακετάρισμα και (β) εκτέλεση
    - Το νήμα που συναντά το **#pragma omp task** πρέπει να δημιουργήσει μία δομή που περιέχει τον κώδικα αλλά και τα δεδομένα με τις τρέχουσες τιμές τους
    - Κάποια στιγμή, κάποιο νήμα θα πάρει το «πακέτο» και θα το εκτελέσει
- (ο κόπος για το πακετάρισμα δεν χρειάζεται αν το νήμα που συναντά το **#pragma omp task** εκτελέσει απευθείας το task)

Γενική σύνταξη

task Construct

```
#pragma omp task [clause[[,clause] ...]  
    structured-block
```

where *clause* can be one of:

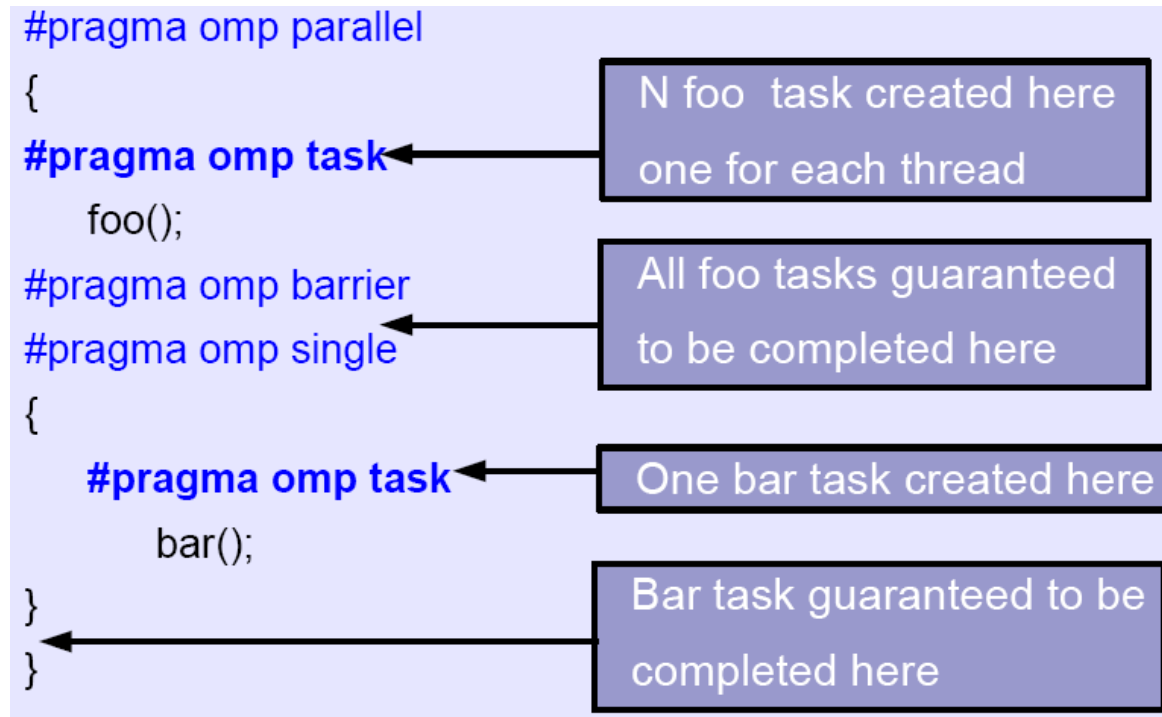
```
    if (expression)  
    untied  
    shared (list)  
    private (list)  
    firstprivate (list)  
    default( shared | none )
```


- Φράση `if` (συνθήκη)
  - Αν η συνθήκη είναι `false` τότε το νήμα εκτελεί άμεσα το `task`
    - Π.χ. αν το κόστος της δημιουργίας ενός `task` είναι μεγάλο σε σχέση με τους υπολογισμούς που περιλαμβάνει
    - Ή π.χ. για να `cache/memory affinity`
- Φράση `untied`
  - Κανονικά, ένα `task` είναι «δεμένο» (“`tied`”) με το νήμα που θα ξεκινήσει να το εκτελεί – δηλαδή θα εκτελεστεί από το νήμα αυτό μέχρι τέλους
  - Σε ένα ελεύθερο `task` (“`untied`”), η εκτέλεσή του μπορεί να διακόπτεται και να συνεχίζει την εκτέλεσή του άλλο νήμα, κλπ.
- Λεπτομέρειες:
  - Το πρόγραμμα είναι όλο ένα `task`.
  - Όταν ένα νήμα συναντά μία παράλληλη περιοχή, φτιάχνει `N tasks` (`implicit`):
    - Είναι `tied`, ένα `task` σε κάθε ένα από τα `N` νήματα που θα δημιουργηθούν
  - Ένα `task` που εκτελείται μπορεί να δημιουργήσει άλλα `tasks`

Συγχρονισμός των tasks

- Στο τέλος ενός κλασικού barrier, όλα τα tasks που έχει δημιουργήσει μία ομάδα νημάτων θα έχουν ολοκληρωθεί.
- Το task που συναντάει “task barrier” (**#pragma omp taskwait**) μπλοκάρει μέχρι να ολοκληρωθούν όλα τα tasks που δημιούργησε

Γενική σύνταξη – περιβάλλον δεδομένων

- Αν δεν υπάρχει το `default()`, τότε οι `global` μεταβλητές είναι κλασικά `shared`. Οι υπόλοιπες θεωρούνται `shared` μόνο αν είναι `shared` σε όλες τις περιβάλλουσες περιοχές του κώδικα μέχρι την πιο πρόσφατη παράλληλη περιοχή. Αλλιώς είναι `firstprivate`.

task Construct

```
#pragma omp task [clause[:,clause] ...]  
    structured-block
```

where *clause* can be one of:

```
if (expression)  
untied  
shared (list)  
private (list)  
firstprivate (list)  
default( shared | none )
```


fibonacci

```
int fib ( int n )
{
    int x,y;
    if ( n < 2 ) return n;

    x = fib(n-1);

    y = fib(n-2);

    return x+y;;
}
```


fibonacci

```
int fib ( int n )  
{  
    int x,y;  
    if ( n < 2 ) return n;  
    #pragma omp task  
    x = fib(n-1);  
    #pragma omp task  
    y = fib(n-2);  
    #pragma omp taskwait  
    return x+y;;  
}
```

guarantees results are
ready

fibonacci

```
int fib ( int n )  
{  
    int x,y;  
    if ( n < 2 ) return n;  
    #pragma omp task  
    x = fib(n-1);  
    #pragma omp task  
    y = fib(n-2);  
    #pragma omp taskwait  
    return x+y;;  
}
```

Correct

n is firstprivate

Wrong!

x,y are firstprivate

fibonacci

```
int fib ( int n )
{
    int x,y;
    if ( n < 2 ) return n;
    #pragma omp task shared(x)
    x = fib(n-1);
    #pragma omp task shared(y)
    y = fib(n-2);
    #pragma omp taskwait
    return x+y;;
}
```

Correct

x,y are shared

Διάσχιση λίστας

```
List l;  
Element e;  
#pragma omp parallel  
#pragma omp single  
{  
    for ( e = l->first; e ; e = e->next )  
        #pragma omp task  
            process(e);  
}
```

Διάσχιση λίστας

```
List l;  
Element e;  
#pragma omp parallel  
#pragma omp single  
{  
    for ( e = l->first; e ; e = e->next )  
        #pragma omp task  
        process(e);  
}
```

Wrong!

e is shared here

Διάσχιση λίστας

```
List l;  
Element e;  
#pragma omp parallel  
#pragma omp single  
{  
    for ( e = l->first; e ; e = e->next )  
        #pragma omp task firstprivate(e)  
        process(e);  
}
```

Right!

e is firstprivate

ΜΥΕ023
ΜΥΕ023
ΜΥΕ023

Μερικά ακόμα για το OpenMP

Ελεύθεροι OpenMP compilers

- GCC [open-source]
  - Υποστήριξη tasks από την έκδοση 4.3.x (όμως άσχημη υλοποίηση)
  - Καλή υλοποίηση από έκδοση 4.4.x
- ICC
  - Intel compiler & tools, δωρεάν για ακαδημαϊκούς σκοπούς
  - Εξαιρετικά εργαλεία, ταχύτητα σειριακά προγράμματα για x86
  - Έχει εξαγοράσει την Cilk Arts
- SUNCC
  - SUN C compiler (πλέον ORACLE) – μάλλον έχει εγκαταληφθεί
  - Γενικά καλές και σταθερές επιδόσεις, όχι όμως οι καλύτερες
- Clang/LLVM [open-source]
  - Σε θέματα παραλληλισμού, μάλλον πιο προχωρημένος από τον GCC
  - Η βιβλιοθήκη runtime είναι αυτή της Intel, πλέον open-source
- OMPi [open-source]
  - Ο «δικός» μας, μέσα από πτυχιακές, μεταπτυχιακές και διδακτορικές εργασίες
  - Ανοιχτού κώδικα, πολύ καλές επιδόσεις, επεκτάσεις κ.α.
  - <http://paragroup.cse.uoi.gr/>
- Άλλοι ερευνητικοί, ελεύθερου κώδικα:
  - OpenUH, Mercurium (Nanos)

Εκδόσεις του OpenMP

